

10 Δεκεμβρίου 1991

### Η συνθήκη του Μάαστριχτ

Ο δρόμος προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ([βλ. 22.1.1972](#)) δεν ήταν στρωμένος με λουλούδια. Πολλά τα έθνη και μεγάλη η δυσκολία ν' απαρνηθούν τις ιδιαιτερότητές τους, να δεχτούν ν' αποκαλούνται Ευρωπαίοι και να ζουν αρμονικά σε μian απέραντη χώρα πρώην ανταγωνιζόμενοι εχθροί. Από τις 4 Ιανουαρίου του 1963, όταν η Γαλλία προέβαλε βέτο στην ένταξη της Αγγλίας στην ΕΟΚ, έως τις 22 Ιανουαρίου του 1972, οπότε τη δέχτηκε, κύλησε πολύ νερό στο αυλάκι.

Την 1<sup>η</sup> του Ιουλίου του 1967, ιδρύθηκε η Επιτροπή της ΕΟΚ, η πανίσχυρη Κομισιόν, που ουσιαστικά κυβερνά. Ένα χρόνο αργότερα, εγκαθιδρύθηκε η τελωνειακή ένωση και η κοινή δασμολογική πολιτική. Μεσολάβησε η διεύρυνση με την είσοδο στην ΕΟΚ της Αγγλίας, της Δανίας και της Ιρλανδίας. Στις 10 - 11 Μαρτίου του 1975, συνήλθε στο Δουβλίνο το πρώτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής (διάσκεψη των αρχηγών κρατών της κοινότητας). Τέσσερα χρόνια αργότερα, στις 13 Μαρτίου του 1979, λειτούργησε το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ) και δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα (ΕCΥ). Την πρωτοχρονιά του 1981, η Ελλάδα έγινε το δέκατο μέλος της ΕΟΚ και διευκόλυne την είσοδο της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, μερικά χρόνια αργότερα.

Στις 2 Δεκεμβρίου του 1985, υιοθετήθηκε η Ενιαία Πράξη που προέβλεπε την ύπαρξη (από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου του 1993) μιας μεγάλης αγοράς δίχως σύνορα, τη για ορισμένα θέματα λήψη αποφάσεων με πλειοψηφία και την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Κομισιόν και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Στις 14 του Δεκεμβρίου του 1990, τα κράτη μέλη ξεκίνησαν διαβουλεύσεις για την Πολιτική Ένωση καθώς και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) της Ευρώπης. Οι διαβουλεύσεις οδήγησαν στη διατύπωση ενός κειμένου αποδεκτού από τους ηγέτες των κρατών μελών. Στις 9 - 10 του Δεκεμβρίου του 1991, στο Μάαστριχτ της Ολλανδίας,

πραγματοποιήθηκε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής που υιοθέτησε το κείμενο για την ένωση της Ευρώπης. Είναι η συνθήκη του Μάαστριχτ. Οι υπογραφές μπήκαν στις 10 Δεκεμβρίου του 1991. Για να ισχύσει η συνθήκη, έπρεπε να κυρωθεί και από τους λαούς των κρατών μελών: Με δημοψήφισμα ή μέσα από τα κοινοβούλια.

Πρώτοι οι Δανοί κλήθηκαν να επικυρώσουν τη συνθήκη με δημοψήφισμα, στις 2 Ιουνίου του 1992. Την απέρριψαν με μικρή πλειοψηφία, δημιουργώντας το πρώτο πρόβλημα. Την ίδια μέρα, το Λουξεμβούργο επικύρωσε τη συνθήκη. Δεκάξι μέρες αργότερα, στις 18 Ιουνίου 1992, οι Ιρλανδοί, σε δημοψήφισμα, είπαν ναι στη συνθήκη. Στις 31 Ιουλίου του 1992, η ελληνική βουλή επικύρωσε τη συνθήκη με μεγάλη πλειοψηφία (286 ναι, έναντι 8 κατά, μιας αποχής και 5 απουσιών). Στις 17 Σεπτεμβρίου του 1992, τη μέρα που η ιταλική γερουσία επικύρωνε τη συνθήκη, ξέσπασε μεγάλη κρίση στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα που απείλησε να τινάξει τα πάντα στον αέρα. Η κρίση καταλάγιασε, καθώς οι Γάλλοι, σε δημοψήφισμα στις 20 Σεπτεμβρίου του 1992, είπαν ένα ισχνό ναι στη συνθήκη (51,05% ναι, έναντι 48,95% όχι). Ακολούθησε, στις 7 του Οκτωβρίου, η Βουλή του Βελγίου που επίσης είπε ναι. Αναιμικό ήταν και το ναι του αγγλικού κοινοβουλίου (319 υπέρ, 316 κατά) στις 4 Νοεμβρίου του 1992. Σιγά σιγά, το όραμα της ενωμένης Ευρώπης έπαιρνε σάρκα και οστά. Η ΕΟΚ (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα) μετουσιωνόταν σε ΕΕ (Ευρωπαϊκή Ένωση).

1817: Ο Μισισιπής εντάσσεται στις ΗΠΑ ως η 20ή πολιτεία τους.

1830: Πεθαίνει στην Κολομβία ο ελευθερωτής της Λατινικής Αμερικής, Σιμόν Μπολιβάρ. Είχε γεννηθεί στις 24 Ιουλίου 1783.

1834: Ο βασιλιάς Όθων και οι επίσημες ελληνικές αρχές καταλύουν στην Αθήνα, καθιστώντας την και ουσιαστικά τη νέα πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους.

1848: Ο Λουδοβίκος Ναπολέων εκλέγεται πρόεδρος της Γαλλίας, έχοντας συγκεντρώσει πάνω από τέσσερα εκατομμύρια ψήφους. Λίγα χρόνια αργότερα, θα μετατραπεί σε βασιλιά.

1896: Πεθαίνει ο Σουηδός βιομήχανος, Άλφρεντ Νόμπελ. Την περισσότερη περιουσία του την απέκτησε χάρη στην εφεύρεση του δυναμίτη. Τα χρήματα που κέρδισε τα χρησιμοποίησε για την ίδρυση των βραβείων Νόμπελ. Είχε γεννηθεί το 1833.

1898: Λήγει ο πόλεμος ανάμεσα στην Ισπανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η πρώτη έχασε τις κτήσεις της στον νότο της αμερικανικής ηπείρου. Και οι δεύτερες εξελίχθηκαν σε νέα παγκόσμια δύναμη.

1931: Μετά την ανατροπή του δικτάτορα Πρίμο ντε Ριβέρα και την έκπτωση του βασιλιά Αλφόνσου ΙΓ', ο Αλαζάρα Ζαμόρα γίνεται ο πρώτος συνταγματικά εκλεγμένος πρόεδρος της Ισπανικής Δημοκρατίας.

1936: Παραιτείται από τον θρόνο ο βασιλιάς της Βρετανίας, Εδουάρδος Η', προκειμένου να

παντρεύει την κυρία Γουάλις Σίμπσον. Τον διαδέχτηκε ο Γεώργιος ΣΤ'.

1983: Μετά από οκτώ χρόνια στρατιωτικής δικτατορίας, ο Ραούλ Αλφονσίν εκλέγεται πρόεδρος της Αργεντινής.

1995: Οι Ισραηλινοί στρατιώτες εγκαταλείπουν την πόλη Τούλκαρμ της Δυτικής Όχθης καθώς η αστυνομία της PLO φτάνει στη Χεβρώνα, στα πλαίσια της συμφωνίας για την ανάληψη της αστυνόμευσης από τους Παλαιστίνιους.

1999: Μεσάνυχτα (και υπό την πίεση των Κλίντον, Σολάνα) η Τουρκία λέει το «ναι» στην απόφαση της συνόδου κορυφής του Ελσίνκι να την αναβαθμίσει σε «υπό ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση» χώρα με πολύ δεσμευτικούς όρους και με σαφή υιοθέτηση των ελληνικών θέσεων για Κύπρο και «διαφορές στο Αιγαίο».

2004: Το κακουργιοδικείο του Παλέρμμο καταδικάζει τον ευρωβουλευτή και στενό συνεργάτη του Σίλβιο Μπερλουσκόνι, Μαρτσέλο ντελ' Ούτρι, σε εννιά χρόνια φυλάκιση ως διαμεσολαβητή του πρωθυπουργού της Ιταλίας με τη Μαφία. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός, Μπερλιγκόνι, απαλλάσσεται λόγω παραγραφής των αδικημάτων του.

2006: Σε ηλικία 91 χρόνων, πεθαίνει ο Αουγκούστο Πινοσέτ, αιμοσταγής δικτάτορας που το 1973 ανέτρεψε και σκότωσε τον δημοκρατικά εκλεγμένο πρόεδρο της Χιλής, Σαλβαντόρ Αλιέντε.

2014: Έπειτα από 31 ημέρες απεργίας πείνας και πρώτη και δίψας του Νίκου Ρωμανού και ύστερα από παρέμβαση και του προέδρου της Δημοκρατίας, Κάρολου Παπούλια, η Βουλή ψηφίζει ομόφωνα τροπολογία που επιτρέπει στους φυλακισμένους να παίρνουν εκπαιδευτικές άδειες (φορώντας βραχιολάκι εντοπισμού), εφ' όσον έχουν παρακολουθήσει από απόσταση και με επιτυχία το ένα τρίτο των μαθημάτων του εξαμήνου. Ο Ρωμανός σταματά την απεργία.

## Η 10<sup>η</sup> Δεκεμβρίου στον πολιτισμό

10 Δεκεμβρίου 1963

**Το Νόμπελ στον Σεφέρη**

Ο Γιώργος Σεφεριάδης γεννήθηκε το 1900 στη Σμύρνη και, από το 1914, εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα. Σπούδασε νομικά στο Παρίσι κι ακολούθησε διπλωματική σταδιοδρομία. Στα 1960, ήταν πρεσβευτής και αναγνωρισμένος ποιητής με το ψευδώνυμο Γιώργος Σεφέρης. Θεωρείται από τους κυριότερους εισηγητές των νέων λογοτεχνικών ρευμάτων στην ελληνική ποίηση. Πρώτη του ποιητική συλλογή είναι η «Στροφή» (1931). Σ' αυτήν, όπως και στην επόμενη, τη «Στέρνα» (1932), κυριαρχούν ο συμβολισμός, ο καθарός στίχος κι ένα μήνυμα απελευθέρωσης από τις παραδοσιακές φόρμες. Ο ελεύθερος στίχος παρουσιάζεται πληθωρικός από το 1935, οπότε σημειώθηκε η ολοκληρωτική ανανέωση του τρόπου γραφής του, με τη συλλογή «Μυθιστόρημα». Ζώντας από κοντά την καταστροφή της ιδιαίτερης πατρίδας του και το δράμα της προσφυγιάς, έγραψε:

«Όπου και να ταξιδέψω, η Ελλάδα με πληγώνει» (Με τον τρόπο του Γ.Σ.).

Το φθινόπωρο του 1936, αμέσως μετά την επιβολή της δικτατορίας από τον Ιωάννη Μεταξά, σημείωσε:

«Στο βάθος κάθε ανθρακωρυχείου υπάρχει πάντα ένα άσπρο άλογο και χρέος του καθενός μας είναι να βρει το άσπρο του άλογο με κάθε τρόπο» (Δοκιμές).

Στα 1947, τιμήθηκε με το έπαθλο Κωστή Παλαμά. Στα 1960, ανακηρύχτηκε επίτιμος διδάκτορας στο πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ. Τον επόμενο χρόνο, τιμήθηκε με το έπαθλο Φόιλ του Λονδίνου. Και, στις 10 Δεκεμβρίου του 1963, του απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ για τη λογοτεχνία, το πρώτο σε Έλληνα συγγραφέα. Πέθανε το 1971 και κηδεύτηκε με τιμές εθνικού ποιητή.

1520: Ο Μαρτίνος Λούθηρος καίει δημόσια την παπική βούλα που τον αφορίζε.

1649: Ο στρατάρχης δούκας του Σουαζέλ Πλεσί - Πρασλίν καλεί τους φίλους του στη γαλλική πόλη Μπορντό και τους παρουσιάζει τη λιχουδιά που πήρε το όνομά του: Πραλίνα.

1908: Στη γαλλική Αβινιόν, γεννιέται ο συνθέτης Ολιβιέ Μεσιάν. Πέθανε στις 27 Απριλίου του 1992.

1982: Δύο Σοβιετικοί κοσμοναύτες επιστρέφουν στη Γη, έχοντας περάσει 211 μέρες στο διάστημα (τότε, χρόνο ρεκόρ), επιβαίνοντας στο διαστημόπλοιο «Σάλιουτ 7».

1995: Οι επιστήμονες της NASA λαμβάνουν τα πρώτα στοιχεία από την άκτο του διαστημόπλοιου «Γαλιλαίος». Ήταν ένα σήμα που ερχόταν από απόσταση πάνω από 2,3 δισεκατομμύρια μίλια (3,7 δισ. χμ).

2000: Πεθαίνει σε ηλικία 77 χρόνων ο θρύλος του ελληνικού ποδοσφαίρου, Ανδρέας Μουράτης, γνωστός με το παρατσούκλι «Μισούρι». Διέπρεψε στον Ολυμπιακό και την εθνική Ελλάδα στη δεκαετία του '50.